

Prof. ASP dr. hab. Anna Wejkowska – Lipska

Wydział Architektury,
Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku
80-836 Gdańsk, ul. Targ Węglowy 6

adres e-mail: anna.wejkowska-lipska@asp.gda.pl

RECENZJA

rozprawy habilitacyjnej, dorobku twórczego oraz działalności dydaktycznej, naukowej i popularyzatorskiej **dr Aliny Ostach - Robakowskiej**, sporządzona w związku z postępowaniem habilitacyjnym w dziedzinie Sztuki, w dyscyplinie Sztuki Plastyczne i Konserwacja Dzieł Sztuki.

Podstawą podjęcia niniejszego opracowania jest uchwała Rady ds. stopni Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi, z dn. 24 stycznia 2024 r. - powołującą mnie na recenzenta we wszczętym postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki – na wniosek Pani dr Aliny Ostach - Robakowskiej z Wydziału Architektury i Wzornictwa Politechniki Koszalińskiej.

Gdańsk, 04.06.2024

Ocena została dokonana na podstawie następujących materiałów:

1. Autoreferat w języku polskim i angielskim zawierający m. in. opis osiągnięcia artystycznego tj. wybranego dzieła habilitacyjnego, nie zawierający dokumentacji wskazanego osiągnięcia naukowego/artystycznego (załącznik nr 4: *Autoreferat* , 26 stron).

Tytuł osiągnięcia:

Stanowisko sterownicze :

- projekt wzoru fotela dla strażaków pełniących służbę na podnośnikach pożarniczych - z uwzględnieniem norm i oczekiwań użytkowników;

- opracowanie wzoru oparcia fotela z daszkiem do stanowiska sterowniczego dla strażaków pełniących służbę na podnośnikach pożarniczych - z uwzględnieniem norm i oczekiwań użytkowników.

2. Wykaz osiągnięć artystycznych:
 - a/ wykaz osiągnięć artystycznych (34 strony)
 - b/ Monografia „ Miejsce na znak i kształt” (162 strony, zawierający szkicową i fotograficzną dokumentację wskazanego dzieła na stronach 92 - 123)
3. Dokumentacja dorobku dydaktycznego (72 strony).
4. Dokumenty formalne.

Dane dotyczące Habilitantki:

2000-2005

1. Studia na Wydziale Grafiki, na Kierunku Grafika - Komunikacja Wizualna w zakresie projektowania graficznego, Akademia Sztuk Pięknych w Poznaniu.

2005

2. Tytuł magistra sztuki w Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu w dniu 29 czerwca 2005 roku, temat pracy magisterskiej: "Miasto, przestrzeń, fragment" z realizacją dyplomowej wystawy i pokazu wideo w Galerii U Jezuitów w Poznaniu.

Promotor prof. Ryszard K. Przybylski, dr hab. Katarzyna Dreszer.

2005-2006

3. Ukończenie kursu kwalifikacyjnego nadającego uprawnienia pedagogiczne
4. Akademia Sztuk Pięknych w Poznaniu, Wydział Edukacji Artystycznej.

2010-2011

Studia Podyplomowe - Nowoczesne metody kształcenia na odległość – blended learning.

Uczelniane Centrum Kształcenia na Odległość StudiaNET, Politechnika Koszalińska.

2014

5. Stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej Sztuki projektowe otrzymany w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie na Wydziale Wzornictwa w dniu 18 marca 2014 roku, tytuł rozprawy doktorskiej: Wizerunek miasta Koszalina - próba identyfikacji.

Promotor: prof. zw. Ksawery Piwocki; recenzenci: prof. zw. Jacek Ojrzanowski,
prof. zw. Mirosław Duchowski.

Zatrudnienie i współpraca z jednostkami naukowymi:

2004-2005

Praca laboranta stażysty w Pracowni Fotografii Komputerowej dr Zbyszko Trzeciakowskiego w Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu.

2006-2013

Instytut Wzornictwa Politechniki Koszalińskiej, zatrudniona jako asystentka w Pracowni Podstaw Projektowania Komunikacji Wizualnej.

2006-2012

Instytut Wzornictwa Politechniki Koszalińskiej Kierownik Praktyk Studenckich.

2009 – 2012

„ GO DESIGN KARIERA I PRAKTYKA” Koordynator ds. Praktyk dla studentów Wzornictwa Instytutu Wzornictwa Politechniki Koszalińskiej – Projekt współfinansowany przez Unię Europejską – Rozszerzenie współpracy z pracodawcami w procesie nauczania na kierunku Wzornictwo.

2014

Instytut Wzornictwa Politechniki Koszalińskiej zatrudniona na stanowisku adiunkta na Kierunku Wzornictwo w Politechnice Koszalińskiej.

2015

Instytut Wzornictwa Politechniki Koszalińskiej koordynator KRK na Kierunku Wzornictwo.

2016

Podjęcie współpracy z Fabryką Maszyn Bumar-Koszalin S. A. – WISS GROUP

Od 2019 Koordynator PRK na Wydziale Architektury i Wzornictwa Politechniki Koszalińskiej.

RECENZJA

Dokumentacja, którą mi dostarczono składa się, prócz dokumentów formalnych, z 3 albumów zatytułowanych : 1/ *Autoreferat*, 2/ *Miejsce na Znak i Kształt (Monografia nr 408, Wydział Architektury i Wzornictwa Politechnika Koszalińska, ISBN 0239-7129*, 3/ *Album składający się z dwóch części:*

- *Wykaz Osiągnięć Artystycznych,*
- *Praca dydaktyczna 2006-2014 – do uzyskania stopnia doktora,*
- Praca dydaktyczna 2014 – 2024 – po uzyskaniu stopnia doktora.*

Całość dokumentacji została wydana w jednolitej szacie graficznej, o poprawnej jakości edytorskiej.

A u t o r e f e r a t – Summary od Professional Accomplishments

Autoreferat pani dr Aliny Ostach - Robakowskiej jest analizą jej rozwoju zawodowego i osobistego, opartą na wieloletnich doświadczeniach życiowych i zawodowych. Główny wątek *Autoreferatu* dotyczy refleksji w kształtowaniu świadomości projektanta. Habilitantka przedstawia swoje osobiste rozważania, namysły oraz wnioski, które wynikają z jej praktyki projektowej i badawczej. Autoreferat rozpoczyna się od osobistego wyznania, gdzie pani dr Alina Ostach - Robakowska opisuje wpływ pracy swoich rodziców — ojca stolarza i matki krawcowej — na jej wczesne zainteresowania projektowaniem. To właśnie ich praca, ich kreatywność i sposób myślenia stanowiły inspirację do wyboru drogi zawodowej. Autorka podkreśla, że pierwsze doświadczenia w projektowaniu rozbudziły w niej odpowiedzialność za efekty swojej pracy oraz umiejętność myślenia twórczego. Następnie, Autorka opisuje swoją ścieżkę edukacyjną, rozpoczynając od Liceum Plastycznego im. Piotra Potworowskiego w Poznaniu, gdzie eksplorowała różne aspekty komunikacji wizualnej, z naciskiem na semiotykę przekazu wizualnego. Studia na Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu i później w Warszawie umożliwiły autorce rozwój w obszarze projektowania graficznego oraz eksplorację miasta jako tematu jej twórczości artystycznej.

Dalej, *Autoreferat* skupia się na doświadczeniach zawodowych pani dr Aliny Ostach - Robakowskiej, w tym na projektowaniu systemów identyfikacji wizualnej dla Politechniki Koszalińskiej oraz projektowaniu elementów do pojazdów pożarniczych w Fabryce Maszyn Bumar S.A. w Koszalinie. Autorka podkreśla znaczenie swojej roli jako projektantki, która nie tylko kreuje estetykę i funkcjonalność, ale także odgrywa kluczową rolę w dialogu między dyscyplinami i profesjami.

Autoreferat kończy się refleksją nad przyszłością i dalszymi celami zawodowymi Habilitantki, zaznaczając, że jej praca wciąż rozwija się i przekształca. Jest to dokument, który nie tylko podsumowuje dotychczasowe osiągnięcia Autorki, ale także ukazuje jej drogę rozwoju jako projektanta i badacza,

analizując zarówno jej przeszłość, jak i teraźniejszość, oraz kierunki jej przyszłych działań w obszarze projektowania i badań.

Taki rozwinięty opis *Autoreferatu* pani dr Aliny Ostach - Robakowskiej pokazuje głęboką refleksję nad jej drogą zawodową oraz jej osobistymi i artystycznymi inspiracjami, stanowiąc wstęp do zrozumienia głównych osiągnięć i celów jej habilitacji.

DZIEŁO HABILITACYJNE – ocena wybranego osiągnięcia artystycznego.

Stanowisko sterownicze :

- projekt wzoru fotela dla strażaków pełniących służbę na podnośnikach pożarniczych -

z uwzględnieniem norm i oczekiwań użytkowników;

- opracowanie wzoru oparcia fotela z daszkiem do stanowiska sterowniczego dla strażaków pełniących służbę na podnośnikach pożarniczych - z uwzględnieniem norm i oczekiwań użytkowników.

W swoim dziele habilitacyjnym Habilitantka koncentruje się na roli siedziska w życiu człowieka, szczególnie na potrzebach funkcjonalnych strażaków w warunkach ekstremalnych, takich jak służba na podnośnikach pożarniczych. Podkreśla rolę ergonomii i bezpieczeństwa w projektowaniu mebli siedziskowych, które muszą spełniać rygorystyczne normy oraz oczekiwania użytkowników. Praca skupia się na dwóch kluczowych aspektach: projekcie wzoru fotela oraz oparcia z daszkiem, zapewniającym odpowiednią ergonomię i bezpieczeństwo. Autorefleksja habilitantki stanowi fundament pod jej projektem, ukierunkowanym na aksjologiczne projekty służby ratowniczej, takie jak Straż Pożarna. Praca habilitacyjna rozpoczyna się od szczegółowego wprowadzenia do tematyki, wskazując na istotność siedzisk w życiu codziennym oraz w specjalistycznych warunkach pracy, takich jak praca strażaków. Autorka wskazuje na istotność ergonomii w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa i efektywności pracy. W kolejnych wierszach tekstu Autorka przeprowadza szczegółową analizę teoretyczną związku między ergonomią, a projektowaniem siedzisk. Skupia się na potrzebach specjalistycznych grup zawodowych, zwłaszcza strażaków, dla których ergonomia siedzisk jest kluczowa ze względu na ich specyficzne warunki pracy. Jednym z najciekawszych aspektów pracy jest analiza specyficznych warunków służby strażackiej, zwłaszcza pracy na wysokościach przy użyciu podnośników pożarniczych. Autorka dokładnie analizuje wymagania, jakie powinny spełniać siedziska w takich warunkach, od ergonomii po bezpieczeństwo użytkowania. Praca zawiera przegląd literatury oraz analizę ergonomicznych norm, które są kluczowe dla projektowania mebli siedziskowych w tej specyficznej dziedzinie. W dalszej części opisu Habilitantka prezentuje wyniki własnych badań empirycznych, które potwierdzają teoretyczne założenia dotyczące projektowania siedzisk dla strażaków. Badania te

obejmują analizę ergonomii, komfortu oraz bezpieczeństwa siedzisk w warunkach zbliżonych do rzeczywistych, co dodaje praktycznej wartości jej wnioskom. Autorka przedstawia również konkretne rekomendacje dotyczące projektowania, które mogą być użyteczne dla projektantów mebli oraz decydentów zajmujących się bezpieczeństwem zawodowym. Opis kończy się podsumowaniem, w którym autorka podkreśla główne wyniki swoich badań oraz ich implikacje dla praktyki projektowej i bezpieczeństwa zawodowego. Przedstawia również potencjalne kierunki dalszych badań, które mogłyby rozszerzyć istniejącą wiedzę na temat roli siedzisk w życiu człowieka, zwłaszcza w kontekście specjalistycznych zawodów. Choć praca koncentruje się na aspektach technicznych i ergonomicznych, warto rozważyć rozszerzenie analizy o aspekty psychologiczne, takie jak wpływ siedziska na komfort psychiczny w trakcie służby i użytkowania. W celu pełniejszego zrozumienia problemu, autorka mogłaby porównać zaproponowane rozwiązania z alternatywnymi metodami projektowania siedzisk dla strażaków. Porównanie takie mogłoby wskazać na przewagi i wady proponowanych rozwiązań.

Praca habilitacyjna pani habilitantki stanowi istotny wkład w dziedzinę inżynierii, ergonomii oraz projektowania mebli siedziskowych, zwłaszcza dla specjalistycznych grup zawodowych, takich jak strażacy.

Dokumentacja dzieła wskazanego jako osiągnięcie habilitacyjne znajduje się w załączonej do dokumentacji Monografii pt. *Miejsce na Znak i Kształt* w rozdziale Kształt 2018-2021 i zawiera pełną dokumentację szkicową oraz zdjęciową. Monografia, omawiająca współpracę z Fabryką Maszyn Bumar S.A., jest źródłem informacji dla każdego zainteresowanego projektowaniem przemysłowym i innowacjami w produkcji podnośników strażackich. Autorka zwraca uwagę na stopniowy wzrost wrażliwości firmy na zmiany rynkowe oraz rosnące potrzeby klienta, co przekłada się na projektowanie produktów z myślą o użytkowniku. Jednym z kluczowych punktów jest podkreślenie skuteczności projektowej wynikającej z zaawansowanych umiejętności i rozwiązywania problemów na różnych płaszczyznach. Dowodzi to, że każdy produkt, poczynając od pierwszej kreski projektowej, jest starannie przemyślany i dostosowany do potrzeb rynku. Monografia wskazuje, że dobre projektowanie nie tylko poprawia funkcjonalność produktów, ale także efektywnie zaspokaja potrzeby użytkownika, stając się w rezultacie niewidzialnym dla użytkownika końcowego. Mimo pewnych braków, które mogłyby zostać ujęte, praca habilitacyjna pani habilitantki stanowi wartościowe studium, zasługujące na uwagę w środowisku akademickim oraz praktycznym.

P R A C E A R T Y S T Y C Z N O - P R O J E K T O W E – ocena dorobku projektowego po doktoracie

Dorobek naukowy oraz artystyczny dr. Aliny Ostach-Robakowskiej obejmuje szeroki wachlarz projektów, publikacji oraz aktywności edukacyjnych. Dr Alina Ostach-Robakowska opublikowała szereg książek

i artykułów naukowych, które są ważnym wkładem w dyskusję nad projektowaniem i sztukami wizualnymi. Są to publikacje zarówno książkowe, jak i artykuły w czasopismach naukowych, co świadczy o jej zaangażowaniu w badania naukowe oraz chęci dzielenia się wiedzą z innymi naukowcami i praktykami. Dr Ostach-Robakowska angażuje się w różnorodne projekty graficzne i plastyczne. Przykładem może być jej projekt okładki książki "Wycena nieruchomości w zadaniach przewodnik do ćwiczeń" (Cymermann & Cymermann, 2014). Dodatkowo w nawiązaniu do wskazanego dzieła habilitacyjnego i współpracy z firmą Budmar S.A. dr Ostach-Robakowska jest autorką licznych projektów piktogramów i oprawy graficznej dla podnośników pożarniczych, realizowanych dla niniejszej firmy. Projekty te są przede wszystkim funkcjonalne i przyczyniają się do poprawy bezpieczeństwa i czytelności informacji w środowisku pracy. Dr Ostach-Robakowska jest aktywna na konferencjach naukowych, gdzie prezentuje swoje badania i podejścia projektowe. Uczestnictwo w takich wydarzeniach jak Międzynarodowa Konferencja Naukowa "Przedmiot Architektura Miasto" (Ostach-Robakowska, 2016) oraz Ogólnopolska Konferencja Naukowa "Nauczanie w sztukach projektowych" potwierdza jej autorytet w dziedzinie.

DYDAKTYKA, DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I POPULARYZATORSKA – ocena dorobku

Dr Alina Ostach Robakowska pracę dydaktyczną rozpoczęła w 2006 roku prowadząc przedmioty głównie z podstaw projektowania komunikacji wizualnej. Po uzyskaniu stopnia doktora od 2016 roku rozpoczęła czynny udział w procesie dyplomowania sprawując opiekę nad pracami dyplomowymi magisterskimi (5 dyplomowych prac magisterskich w latach 2016-2017 oraz 24 dyplomowe prace licencjackie w latach 2016 – 2023). Habilitantka jednocześnie znacząco angażuje się w środowisko akademickie – organizowanie i kuratorstwo wystaw ukazujących prace studenckie, prowadzenie warsztatów graficznych o różnej tematyce. W latach 2006-2012 Pani Alina była kierownikiem praktyk studenckich w Instytucie Wzornictwa Politechniki Koszalińskiej. Habilitantka zrecenzowała 7 prac magisterskich oraz 22 prace licencjackie. Ponadto, dr Ostach-Robakowska jest aktywna w projektach badawczych oraz współpracy z zewnętrznymi instytucjami, co przyczynia się do praktycznego kształcenia studentów. Jej praca obejmuje organizację i kuratorstwo wystaw prezentujących prace studenckie oraz prowadzenie warsztatów graficznych o różnorodnej tematyce. Dr Ostach-Robakowska angażuje się także w wydarzenia kulturalne i popularyzatorskie, takie jak konferencje, wystawy oraz międzynarodowe projekty, co umożliwia studentom zdobycie doświadczenia i rozwijanie się na globalnym rynku projektowania. Jej doświadczenie obejmuje prowadzenie zajęć i wykładów w Tulonie we Francji oraz na Uniwersytecie w Lizbonie, a także nauczanie na włoskim Uniwersytecie w Palermo. Zaangażowanie dr Aliny Ostach-Robakowskiej w edukację, badania oraz międzynarodowe inicjatywy kulturalne

przyczyniają się do budowania silnej sieci kontaktów oraz otwierają studentów na globalne wyzwania w dziedzinie projektowania.

K O N K L U Z J A

Podsumowanie dorobku dr Aliny Ostach-Robakowskiej wykazuje jej wkład w dziedzinę projektowania zwłaszcza w kontekście ergonomii siedzisk dla strażaków oraz projektowania elementów do pojazdów pożarniczych. Jej praca habilitacyjna skupia się na projektowaniu funkcjonalnych rozwiązań, które spełniają rygorystyczne normy bezpieczeństwa i ergonomii, szczególnie w warunkach ekstremalnych. Jednakże, pomimo licznych osiągnięć, praca mogłaby być wzbogacona o dalsze badania dotyczące praktycznego zastosowania proponowanych rozwiązań w rzeczywistych warunkach pracy strażaków. Analiza porównawcza zaproponowanych rozwiązań z innymi metodami projektowania mogłaby również wzbogacić praktyczne wnioski.

Potencjał dr Aliny Ostach - Robakowskiej zawierający się w obszarze projektowo - badawczym pozwala mi uznać, że spełnia odpowiednie wymagania określone w art. 219 ust. 1 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dz. U z 2001 poz. 478 ze zm.). Popieram wniosek Rady Naukowej ds. Stopni Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi o nadanie Pani dr Alinie Ostach - Robakowskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie Sztuki, w dyscyplinie Sztuki Plastyczne i Konserwacja Dzieł Sztuki.

dr hab. Anna Wejkowska - Lipska